

Organizator Kongresu

Patron Sesji

Partner Naukowy Sesji

Partner Wspierający Sesji

„Wpływ współpracy gospodarczej dużych przedsiębiorców górniczych z sektorem MŚP na zrównoważony rozwój regionów górniczych” – wnioski i konkluzje

Seminarium, które stanowiło jedną z Sesji Panelowych IV Europejskiego Kongresu MŚP, odbyło się 24 września 2014 r. na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Jego organizatorami były: Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach, Związek Pracodawców Polska Miedź, Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk oraz Forum Przemysłu Wydobywczego Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej.

Celem spotkania była dyskusja przedstawicieli branży wydobywczej, zaproszonych reprezentantów administracji państwowej oraz świata nauki dotycząca skutków działalności firm górniczych (także z sektora MŚP) i ich znaczenia dla gospodarki krajowej i regionalnej, zrównoważonego rozwoju regionów, podnoszenia standardów życia mieszkańców itp. Seminarium było także forum wymiany wiedzy w zakresie zagadnień ekonomicznych, społecznych i środowiskowych związanych z przemysłem górniczym oraz wypracowania narzędzi propagujących społeczną odpowiedzialność biznesu (CSR), jako ważnego elementu długotrwałego zaufania pracowników i partnerów biznesowych.

Zaproszonych gości powitała Pani dr hab. Joanna Kulczycka, prof. AGH – moderator panelu (Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN), przedstawiając tło spotkania, prezentując informacje dotyczące zakresu działań branży wydobywczej, struktury podmiotów gospodarczych tej gałęzi gospodarki oraz zwracając uwagę na wybrane problemy współdziałania przedsiębiorców dużych oraz MŚP.

W panelu dyskusyjnym prowadzonym przez dr hab. Joannę Kulczycką udział wzięli: Jarosław Zagórowski – Prezes Zarządu Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A.; dr Wojciech Kędzia – Wiceprezes Zarządu KGHM Polska Miedź S.A.; dr inż. Janusz Steinhoff – Przewodniczący Rady Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach, Wiceprzewodniczący Społecznej Rady ds. Rozwoju Gospodarki i Niskoemisyjnej; Marek Szczepanik – Zastępca Prezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości; dr Krzysztof Piontek – Prezes Zarządu DB Energy Sp. z o.o.; Maciej Białek z Departamentu Górnictwa w Ministerstwie Gospodarki.

KATOWICE
22-25 września 2014

IV Europejski Kongres
Małych i Średnich Przedsiębiorstw

Nauka - Biznes - Samorząd RAZEM DLA GOSPODARKI

**Sesja Panelowa w ramach IV Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw
Nauka - Biznes - Samorząd. RAZEM DLA GOSPODARKI**

Organizator Kongresu

Patron Sesji

Partner Naukowy Sesji

Partner Wspierający Sesji

Wszystkie prezentacje i głosy w dyskusji zwracały uwagę na konieczność współpracy dużych firm z MŚP ze względu m.in. na możliwość wzrostu ich konkurencyjnej pozycji, jak i na rozwój regionalny dzięki realizacji przez nie wielu istotnych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych. Wzajemna zależność firm dużych i małych, nawet formalnie bezpośrednio ze sobą nie związanych, wymaga wspólnego rozstrzygnięcia zagadnień mogących wpływać na rzeczywistość gospodarczą i społeczną.

Dzięki współpracy MŚP i dużych podmiotów gospodarka i społeczeństwo osiągają wiele korzyści m.in. w postaci:

- Efektu produkcyjnego** – produktywność nakładów kapitałowych (kapitał/wartość produkcji nowo wytworzonej) dla MŚP kształtuje się najniżej, natomiast dla dużych firm najwyżej;
- Efektu zatrudnienia** – MŚP stosują na ogół technologie bardziej pracochłonne niż duże firmy; kapitał niezbędny do utworzenia jednego miejsca pracy w MŚP jest mniejszy, zaletą zatrudnienia w okresie recesji w MŚP jest elastyczność działań, a co za tym idzie racjonalność i efektywność zatrudnienia;
- Efektu postępu technicznego** – MŚP pełnią ważną funkcję w procesie upowszechniania nowych procesów zarządzania, technologii, postępu technicznego; są skuteczne w zastosowaniu wyników badań, i co jest z tym ściśle związane – w sferze innowacji produktowych;
- Efektu regionalnej decentralizacji** – MŚP jako bardziej elastyczne w wyborze lokalizacji mogą wspierać rozwój mniejszych miejscowości, terenów o mniejszym potencjale gospodarczym, co w przyszłości powinno doprowadzić do wyrównywania poziomu gospodarczego takich regionów oraz poziomu życia społeczeństw;
- Efektu mobilizacji kapitałów** – MŚP mobilizują oszczędności krewnych, przyjaciół do celów produkcyjnych. W sposób racjonalny angażują do gospodarki kapitały, które bez istnienia tych przedsiębiorstw pozostałyby produkcyjnie niewykorzystane.

KATOWICE
22-25 września 2014

IV Europejski Kongres
Małych i Średnich Przedsiębiorstw

Nauka - Biznes - Samorząd RAZEM DLA GOSPODARKI

Sesja Panelowa w ramach IV Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw
Nauka - Biznes - Samorząd. RAZEM DLA GOSPODARKI

Organizator Kongresu

Patron Sesji

Partner Naukowy Sesji

Partner Wspierający Sesji

Korzyści współpracy dużych z małymi przedsiębiorstwami w regionach górniczych:

- możliwość obniżania kosztów prowadzenia działalności ze względu na outsourcing wybranych funkcji i procesów do sektora MŚP, np. poprzez niższe koszty pracy, uproszczenie struktury i procedur w dużych firmach, zmniejszenie liczby problemów operacyjnych, poprawę struktury bilansu dużych firm (brak konieczności utrzymywania niektórych środków trwałych; np. ośrodków zdrowia, taboru samochodowego);
- mobilność i szybkie dostosowanie do potrzeb rynku (zapewnienie usług i produktów);
- dostarczenie usług i produktów wysoko wyspecjalizowanych i innowacyjnych, np. powstawanie MŚP o wysokiej specjalizacji dostosowane do zapotrzebowania dużych podmiotów branży wydobywczej i okołogórnicznej;
- ograniczenie ryzyka ekonomicznego przy wprowadzaniu innowacyjnych rozwiązań;
- wzrost elastyczności dużych firm dzięki podzlecaniu zadań MSP;
- możliwość świadczenia kompleksowych usług przez współpracujące grupy MSP.

Korzyści współpracy sektora MŚP z dużymi przedsiębiorstwami w regionach górniczych:

- stosunkowo wysoka wypłacalność dużych podmiotów (jednak niezbędne etapowanie prac ze względu na utrzymanie płynności finansowej w MŚP);
- tworzenie długotrwałego popytu na specjalistyczne i innowacyjne usługi i produkty;
- możliwość umiędzynarodowienia działalności MŚP;
- benchmarking (możliwość uczenia się od najlepszych, liderów rynkowych);
- możliwość pozyskania pracy poprzez outsourcing funkcji czy nawet całych procesów;
- dostęp do nowych technologii, którymi dysponują duże firmy;
- dostęp do dużych rynków zbytu, w tym międzynarodowych (za pośrednictwem dużych firm, np. obsługa ich filii zagranicznych);
- dostęp do wiedzy (systemów zarządzania, organizacji pracy, motywowania pracowników), wzrost wiarygodności z punktu widzenia banków (duża firma zapewnia stosunkowo pewny rynek zbytu);
- wzrost wiarygodności wobec dostawców i kooperantów – współpraca z dużą firmą zapewnia w pewnym stopniu stabilność działania przedsiębiorcom z sektora MŚP;
- zmniejszenie zagrożenia upadłości (duże firmy są wypłacalne, dzięki czemu zapewniają stabilność i płynność finansową dla MŚP) – generalnie stopień bankructw MŚP jest bardzo

KATOWICE
22-25 września 2014

IV Europejski Kongres
Małych i Średnich Przedsiębiorstw

Nauka - Biznes - Samorząd RAZEM DLA GOSPODARKI

Sesja Panelowa w ramach IV Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw
Nauka - Biznes - Samorząd. RAZEM DLA GOSPODARKI

wysoki (50% funkcjonuje krócej niż jeden rok, a 75% zaprzestaje działalność w ciągu pierwszych trzech lat od jej podjęcia);

- dostęp do wyników badań rynkowych realizowanych przez duże podmioty;
- możliwość opatentowania swoich wynalazków i nowości oraz wdrożenia przemysłowego (duże firmy zapewniają finansowanie);
- możliwość pozyskania kapitału (duże firmy mogą występować jako *venture capital*);
- duże firmy (liderzy) wyznaczają trendy rynkowe i dalszego rozwoju dla małych firm (naśladowcy).

Bariery współpracy MŚP i dużych w regionach górniczych:

- duże przedsiębiorstwa górnicze są atrakcyjnym podmiotem w regionie, jeśli chodzi o rynek pracy, co powoduje obniżenie aktywności do prowadzenia własnej działalności gospodarczej;
- wzrost kosztów pracy w MŚP (duże przedsiębiorstwa oferują wysokie wynagrodzenia co powoduje, że wykwalifikowani pracownicy oczekują na podobnym poziomie wynagrodzeń w przedsiębiorstwach z sektora MŚP);
- odpływ wykwalifikowanej siły roboczej z MŚP do dużych firm ze względu na lepsze warunki socjalne (szkolenia, możliwość wyjazdów zagranicznych do filii);
- niedoskonały system pozyskiwania kontrahentów (zamówienia publiczne oraz przetargi);
- brak określonych mechanizmów wsparcia państwa dla współpracy MŚP, np. brak programów wspierających współpracę;
- bariery legislacyjne - niestabilny i niewłaściwy system prawny (np.: luki w prawie, normy prawne w wielu aktach prawnych);
- brak zaufania państwa (np. urzędów nadzoru i kontroli) dla MŚP;
- mało transparentny i niestabilny system podatkowy – bezbronność wobec roszczeń urzędów skarbowych, częste zmiany przepisów finansowo-podatkowych;
- zawile procedury administracyjne dla MŚP (np. brak możliwości obsługi prawnej przez wyspecjalizowane biura, kancelarie);
- długi okres podejmowania decyzji w dużych przedsiębiorstwach;
- brak etapowania prac i rozliczania kosztów;
- obowiązujący sposób uiszczania należności, w tym VAT i podatku dochodowego, dziś płaconego od faktur wystawionych, a nie od faktur zapłaconych;

Organizator Kongresu

Patron Sesji

Partner Naukowy Sesji

Partner Wspierający Sesji

- nierówne traktowanie firm dużych i MŚP – brak współpartnerstwa;
- bariery natury mentalnej – nastawienie MŚP na konkutowanie a nie kooperowanie;
- małe zasoby kadrowe i finansowe MŚP powodują, że te podmioty nie są traktowane jako partnerzy rynkowi;

Podmioty branży wydobywczej mają wpływ na rozwój regionów poprzez:

- stworzenie podstaw dla długotrwałego dobrobytu regionu, np. poprzez stabilne zatrudnienie (atrakcyjne miejsca pracy), inwestycje infrastrukturalne, itp.;
- bycie motorem rozwoju nowych technologii i innowacji nie tylko w branży ale w całym otoczeniu;
- stanowienie siły napędowej dla powstawania i rozwoju MŚP w branży okołogórnicznej i usługowej;
- wysokie wpływy w postaci danin (opłaty za użytkowanie górnicze, udostępnienie informacji geologicznej, opłata eksploatacyjna, podatek od wydobycia niektórych kopalin, od nieruchomości, środków transportu, akcyza od energii elektrycznej zużytej do wydobycia kopalin, opłata za gospodarcze korzystanie ze środowiska, podatek od nieruchomości w części dotyczącej wyrobisk górniczych, fundusze likwidacji kopalń, itp.).

Oprócz wpływu na rozwój regionów działalność podmiotów branży wydobywczej związana jest z:

- przekształceniami (trwałymi i przemijającymi) środowiska;
- koniecznością przywrócenia eksploatowanym terenom po zakończeniu działalności wydobywczej wartości użytkowych dla dalszego rozwoju, co wiąże się z poniesieniem wysokich kosztów na ten cel, ale także tworzeniem miejsc pracy w nowych obszarach.

KATOWICE
22-25 września 2014

IV Europejski Kongres
Małych i Średnich Przedsiębiorstw

Nauka - Biznes - Samorząd RAZEM DLA GOSPODARKI

Sesja Panelowa w ramach IV Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw
Nauka - Biznes - Samorząd. RAZEM DLA GOSPODARKI